

De tuinbouw en de biobased economy

Een overzicht van de mogelijkheden

Fridus Valkema

15 april 2010

Terug naar de natuur

_Probleem:

- _ Eindigheid van de aardolievoorraad
- _ Klimaatverandering
- _ Geopolitieke redenen

_Oplossing:

- _ Terug naar de natuur: de biobased economy

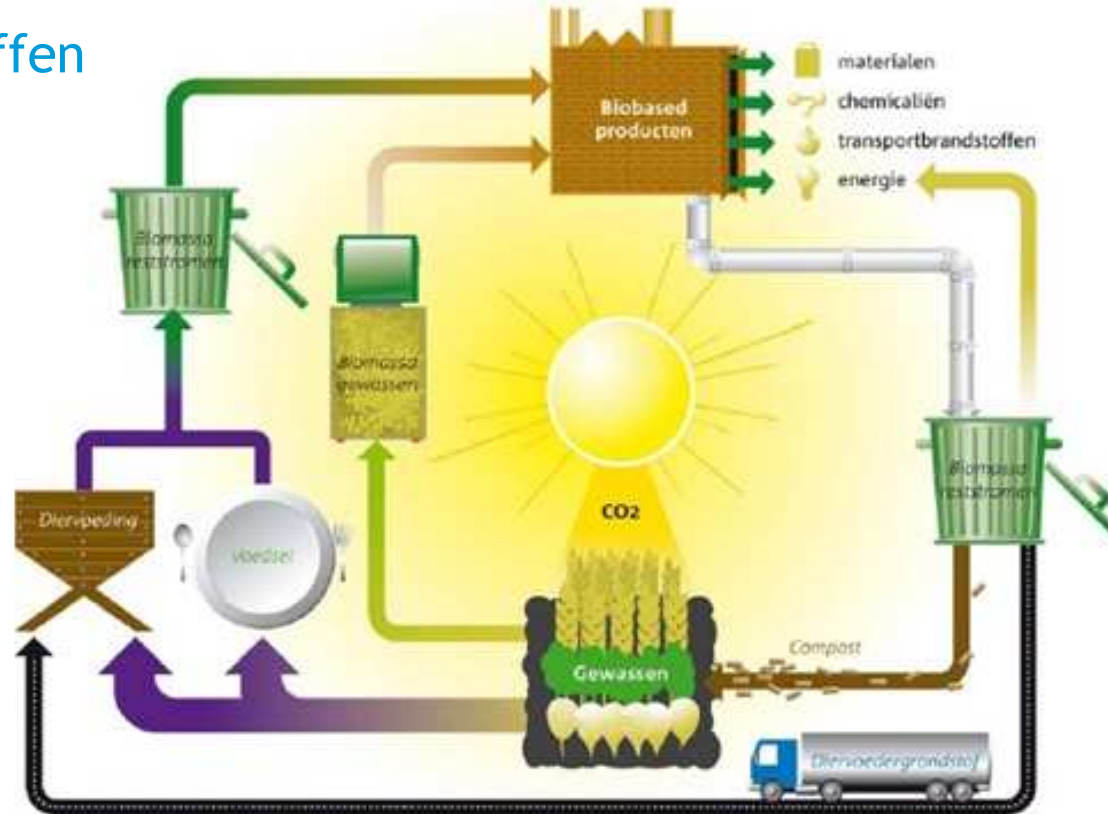
Productschap tuinbouw & Schuttelaar & Partners

- _Productschap Tuinbouw: Wat zijn de mogelijkheden voor de tuinbouw in de biobased economy?
- _Schuttelaar & Partners: Een quick scan van de mogelijkheden voor de tuinbouw als afnemer en leverancier voor biobased producten.

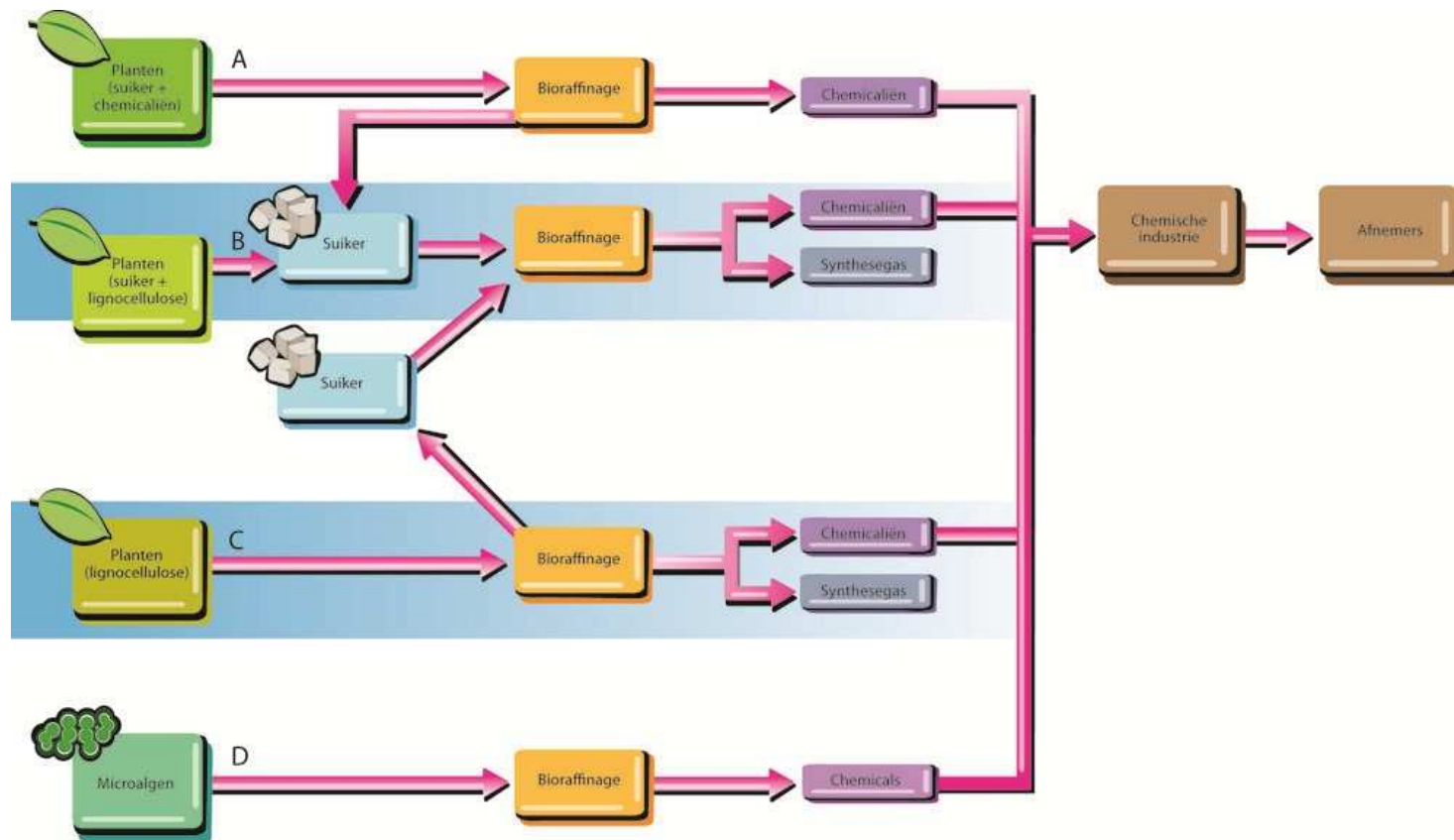
Wat is biobased economy?

- _ De biobased economy gebruikt biomassa voor:
  - _ De opwekking van stationaire energie
  - _ De productie van grondstoffen voor chemicaliën en materialen
  - _ Transportbrandstoffen

Bronnen van biomassa

- _Plantaardige materialen
- _Agrarische reststromen
- _Algen

De opwekking van stationaire energie

- _70 procent van Nederlandse groene energie komt uit biomassa
- _Voornamelijk bijstoken
- _In de toekomst ingezet op vergassing en vergisting

Transportbrandstoffen

- _ 1^e generatie biotransportbrandstoffen
- _ 2^e generatie biotransportbrandstoffen
  - _ Bio-ethanol uit non-food plantendelen
  - _ Biomass-to-liquid (BTL) diesel
  - _ Hydro Thermal Upgrading

De productie van grondstoffen voor chemicaliën en materialen

_Groene grondstoffen

_Materialen

_Stoffen voor chemische producten

_Chemische bouwstenen

_Met of zonder bioraffinage

Verwachtingen

- _ Veel alternatieve bronnen voor stationaire energie
- _ Verwachting afname in vraag naar transportbrandstoffen in komende decennia, maar wel kansen voor tuinbouw
- _ Vraag naar grondstoffen voor chemische producten en materialen zal toe blijven nemen: kansen voor de tuinbouw als leverancier van grondstoffen

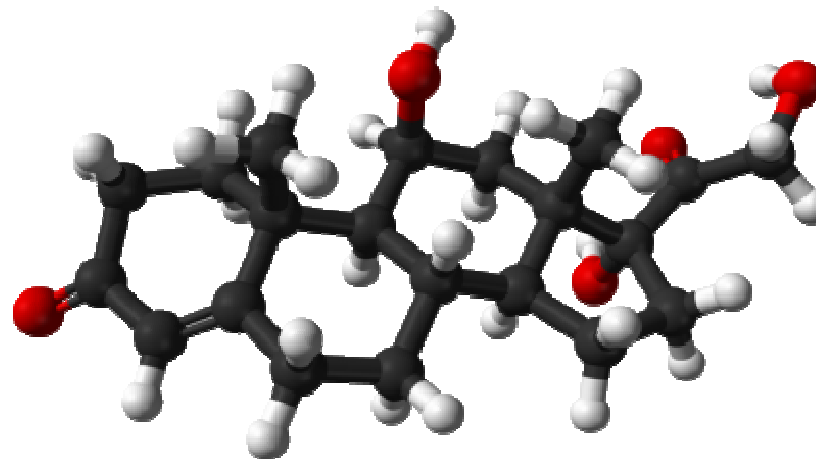
Chemische grondstoffen

_ Chemie is een Sleutelgebied

_ Zet in op:

_ Hoge toegevoegde waarde

_ Hoog duurzaamheidsgehalte

Biobased producten geproduceerd door de tuinbouw

- _ Structurele stoffen van een plant: koolhydraten en eiwitten
  - _ Verder te verfijnen door bioraffinage
- _ Secundaire metabolieten uit planten, algen en micro-organismen
  - _ Normaal in lage concentraties aanwezig. Dit is te verhogen door:
    - _ Klassieke veredeling
    - _ Genetische modificatie

Voorbeelden

Morfine uit papaver

Voorbeelden

Vanille-extract uit orchideeën

Voorbeelden

Rode kleurstof uit meekrap

Voorbeelden

Medicinale cannabis & taxol

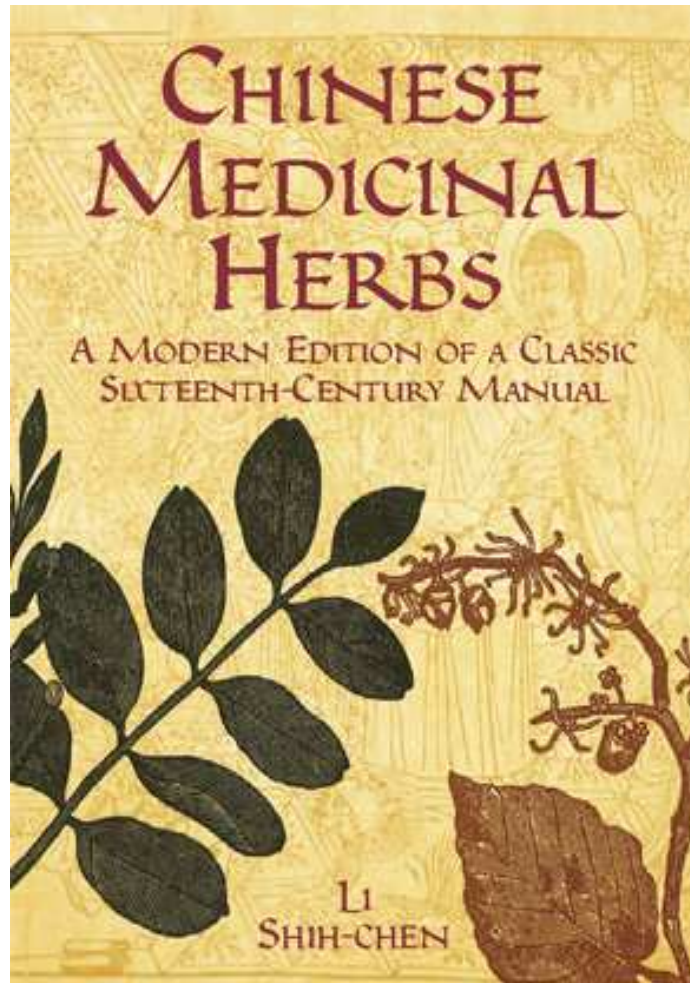
Voorbeelden

De pil uit *Montanoa tomentosa*

Voorbeelden

Chinese medicinale kruiden

Biobased producten gebruikt door de tuinbouw

_ Biobrandstoffen

_ Bioplastics

_ Plantaardige
pesticiden

Bestaande initiatieven

- _ Sluit aan bij bestaande initiatieven zoals:
  - _ Advies duurzame energie van het Innovatieplatform
  - _ SER beleidsadvies over duurzame ontwikkeling
  - _ Polymeren innovatie platform
  - _ Kenniscentrum inhoudsstoffen
  - _ Onderzoek bij verschillende bedrijven en kennisinstellingen (DSM, Shell, Genencor, WUR)
  - _ Dutch Biorefinery Initiative

Ontwikkelingen

_De overheid heeft in 2009 30 miljoen euro beschikbaar gesteld om een begin te maken naar onderzoek voor de biobased economy

_Ti Pharma, TTI Groene Genetica en DSTI richten zich ook op biobased economy: wellicht een samenwerkingsverband?

Conclusie

- _Productie van inhoudsstoffen met een hoge toegevoegde waarde is een serieuze optie, zowel in planten als algen
- _De inzet van biomassa voor stationaire energieopwekking. Eerst gedetailleerd inzicht in de beschikbare biomassaströmen

Zeestraat 84
2518 AD Den Haag
t 070 318 44 44
www.schuttelaar.nl

Rue de la Loi 28, B.18
B-1040 Brussel
t + 32 2 502 2008
www.schuttelaar-partners.com

Agro Business Park 10
6708 PW Wageningen
t 070 318 44 44
www.schuttelaar.nl